

KIÁLTVÁNY

Idén húsz éve történt, hogy a nevében szocialista rendszer ideológiai hazugsága, mely szerint a szegénység a kapitalizmus sajátossága, széles nyilvánosság előtt végleg lelepleződött.

A rendszerváltozás folyamatának talán leglátványosabb eseménye a Blaha Lujza téri aluljáróban kezdődött, később pedig a főbb budapesti pályaudvarokon folytatódó hajléktalan-demonstráció volt. Hosszú évek után ezekben a napokban egyértelműen láthatóvá vált: a szegénység létezik, a szegény emberek köztünk élnek.

Az elmúlt húsz év bebizonyította: az egyenlőtlenség, a szegénység újratermelődése mindkét társadalmi rendszer sajátossága. A hajléktalan emberek pedig szép lassan a mindennapok részévé váltak, és nem köztünk, hanem mellettünk kezdtek el élni.

Mindenesetre a rendszerváltozás óta eltelt időben az újonnan felmerült problémák kezelésére kiépülhetett a szociális ellátórendszer, ezen belül pedig a hajléktalan embereket ellátó lakhatási és egyéb szolgáltatások rendszere. Azonban ezek a szolgáltatások a mai napig mind forrásaik nagyságában, mind tényleges hatásukban a tűzoltás szerepén csak ritkán léptek túl.

Világossá vált: a hajléktalanság kezelése nem jelenti a probléma megoldását. Erre a legjobb bizonyíték, hogy télen még mindig az életmentés a fő cél.

A hajléktalan emberek számára nyújtott szolgáltatások nem képesek megtörni az ördögi kört, amennyiben a társadalom tagjai a befogadást nem látják szükségesnek, és nem fogadtatják el ezt prioritásként választott vezetőikkel. A hajléktalanság felszámolásával kapcsolatos döntéshozói akarat hiányát talán az idén januári Módosított Európai Szociális Charta részleges ratifikációja szemlélteti a legjobban, mely során a Parlament nem vállalta a 31. cikket, azaz a lakhatáshoz való jog gyakorlati érvényesítését.

Ha a magyar társadalom tagjai nem hajlandóak a peremre szorult, de onnan visszatérni igyekvőket támogatni, hogy újra emberhez méltó életet élhessenek, akkor a legkorszerűbb eszközök sem segíthetnek a hajléktalanság felszámolásában.

És most, a gazdasági válság időszakában, amikor olyan újabb csoportok kerültek a szegénység és a hajléktalanság veszélyzónájába, melyek tagjai eddigi életükben ezt a helyzetet el sem tudták képzelni, még mindig nem találtuk meg az igazán hatékony válaszokat és a hajléktalanság még mindig stigmaként jelenik meg.

Csak humánus hozzáállás és igazi szolidaritás mellett lehet remélni, hogy a társadalom bizonyos csoportjainak perifériára szorulása legalább lelassul, és csökkennek a társadalmi folyamatok által generált szélsőséges életszínvonalbeli különbségek – hiszen közösségünk érdeke ezt kívánja.

A kiáltványt aláíró, az otthontalan emberek sorsáért felelősséget érző szervezetek összefogásra kérnek fel mindenkit.

2009. november 13.

Hajléktalanokért Közalapítvány
Menhely Alapítvány